

Nguyệt Ngã Cuộc Tình Camille-Louis

Nguyễn Cát Thịnh

Năm 1952.

Chiến tranh Đông Dương đang diễn ra khốc liệt, chủ yếu tại các tỉnh miền Bắc.

Nha Trang bừng sáng trong ánh nắng ban mai, chào đón một vị khách mới. Một thanh niên người Pháp, trẻ trung, cao lớn, tràn đầy sức sống. Đó là Y sĩ Trung úy Louis Lévesque, vừa được bổ nhiệm về Quân Y Viện Pháp tại Nha Trang. Chiếc xe đón anh chạy dọc theo đại lộ ven biển Avenue de la Plage, ngang qua Viện Pasteur, dinh Công Sứ, rồi vào thành phố. Trước mắt anh hiện lên dinh Ông Năm (tức Bác sĩ Yersin) ở Xóm Cồn, khách sạn La Frégate, bưu điện, và vài villa của người Pháp với tường gạch quét vôi trắng, mái ngói nâu xám.

Dẫu chiến tranh đang phủ bóng, Nha Trang vẫn giữ được vẻ đẹp bình yên và thơ mộng. Bãi biển dài tuyệt đẹp với cát trắng mịn, nước biển trong xanh; những khu phố mang dáng dấp Tây phương, các con đường yên tĩnh rợp bóng cây, và bờ biển hiền hòa. Mọi sinh hoạt vẫn diễn ra bình thường, như một sự thách thức đối lập với bối cảnh khói lửa chiến tranh phía Bắc.

Louis vừa tốt nghiệp và đang viết luận án Tiến sĩ Quốc gia Y khoa với đề tài: “*La dengue en Indochine: étude épidémiologique et clinique*”

(Bệnh sốt xuất huyết ở Đông Dương: nghiên cứu dịch tễ học và lâm sàng). Giáo sư bảo trợ luận án đã gửi gắm anh cho Bác sĩ Henri Jacotot – người từng là giám đốc Viện Pasteur Nha Trang. Nhờ sự giới thiệu của ông, Louis được phép đến Viện Pasteur Nha Trang để tham khảo tài liệu. Công việc làm luận án thường được anh thực hiện ngoài giờ hành chính. Anh hay thức khuya, đôi khi ngủ lại viện.

Một lần, trong lúc nghỉ ngơi, anh chợt nghe tiếng dương cầm du dương vọng lại từ gió biển. Những giai điệu trầm bổng cuốn anh vào không gian mộng mơ. Anh nhận ra một bản Nocturne của Chopin, rồi một bản trầm tư của Debussy. Bị thôi thúc, anh lần theo âm thanh tiếng đàn dẫn lối, bước vào một quán cà phê mang tên “Jardin du Soleil” nằm ngay sát bên viện. Dưới tán cây xanh mát, hương hoa nhài hòa quyện cùng mùi cà phê, tạo nên một bầu không khí dễ chịu. Ở góc quán, nơi tiếng đàn vang lên, hiện ra một người phụ nữ say sưa lướt những ngón tay thon dài trên phím đàn. Louis đứng lặng trong bóng tối, chiêm ngưỡng vẻ đẹp quý phái, thanh lịch của nàng – tựa như đóa hồng nhung kiêu sa giữa khu vườn nhỏ.

Khi giai điệu “Étude Op. 10, No. 3” trong cung Mi trưởng của Chopin vang lên, Louis không kìm được cảm hứng. Anh tiến lại gần, theo đà nhạc, cất giọng hát vài câu của “Tristesse” – lời do Jean Loyssel (?) phổ:

L'ombre s'enfuit, adieu beau rêve

Où les baisers s'offraient comme des fleurs...

Tiếng đàn ngưng. Người phụ nữ rất tự nhiên, đứng dậy, bắt tay anh như đã quen từ lâu, rồi kéo ghế mời ngồi.

- Gió nào mang anh tới đây?
- Âm thanh gió cuốn, lạc lối thiên thai. Tôi là Louis Lévesque.
- Tôi, Camille Công Tôn Nữ, chủ quán. Anh là nhạc sĩ hay ca sĩ?
- Tôi là bác sĩ, mới chuyển về Quân Y Viện Nha Trang. Tôi chơi vĩ cầm.
- Anh thích Tristesse? Nhiều người viết lời cho bản nhạc này của Chopin, sao anh chọn phiên bản này? Giọng anh trầm ấm, rất hợp nhịp. Tôi thích.
- Cảm ơn. Đây là bài mẹ tôi thường hát theo đĩa của Tino Rossi. Bà làm tôi nhớ mẹ. Còn bà, sao lại thích bản này?
- Có lẽ vì nó giống cuộc đời tôi – dịu dàng, day dứt, nhưng đầy những nốt trầm.

Camille dẫn anh đi quanh vườn vừa trò chuyện. Quán nép mình giữa hai tòa nhà lớn, xung quanh là khóm hoa hồng, những chiếc bàn tròn nhỏ xinh dưới tán cây mát rượi. Từng chùm hoa “Sử Quân Tử” leo bám trên tường gạch cũ. Thấy anh chú ý, bà giải thích tên hoa còn gọi là Trang Leo hay Dây Giun, hoa chuyển màu từ trắng sang hồng rồi đỏ đậm, tỏa hương thơm nhẹ quanh năm.

Louis hứng khởi, viết trong đầu vài câu thơ:

*Sous la treille où l'air se voile,
Un chant discret s'élève au soir.
La note glisse, tendre et pâle,
Comme un ancien rêve qui s'égare.*

- Quán tôi là nơi yêu thích của những tâm hồn nghệ sĩ và lãng mạn, - Camille nói. - Thường tôi mở đĩa hát, chỉ khi nào cảm xúc dâng trào tôi mới chơi đàn. Anh có duyên, vì đêm nay anh đã bắt được cảm xúc của tôi.
- Cảm ơn bà. Hôm nào rảnh, tôi xin phép được kéo vĩ cầm hòa cùng tiếng đàn tuyệt vời của bà, được không?

Camille ngước mắt, khẽ cười, gật đầu:

- Hơn cả hoan nghênh!"

Từ đó, tiếng dương cầm trầm bổng như suối chảy hòa quyện cùng âm vĩ cầm réo rắt. Hai tâm hồn dường như tìm thấy nhau giữa muôn vàn thanh âm hỗn loạn của cuộc đời. Thỉnh thoảng, họ cùng chơi lại bản Tristesse, Louis say sưa hát trọn lời theo tiếng đàn Camille.

Khách đến “Jardin du Soleil” không chỉ để thưởng thức cà phê mà còn hy vọng được nghe tiếng dương cầm và vĩ cầm hòa quyện. Âm nhạc như thay lời tâm sự, là cầu nối, là lời tỏ tình không lời giữa hai con người thuộc hai thế giới Đông – Tây khác biệt.

Camille là con gái một vị quan Tuần Vũ, tốt nghiệp cử nhân văn chương Pháp, từng học nhạc với một vị cha cố. Bà sống bằng nghề dạy học ở trường trung học và dạy dương cầm tại gia cho con em người Pháp và các gia đình giàu có. Dầu không còn trẻ, vẻ đẹp mặn mà của “gái một con” vẫn không phai. Đôi mắt sâu thẳm ẩn chứa nỗi buồn u hoài, làn da

trắng rạm nắng khỏe mạnh, mái tóc dài óng ả búi cao quý phái. Bà thường mặc áo dài lụa mềm mại, bước đi nhẹ nhàng như làn gió thoảng. Khi ở một mình, bà ngồi bên đàn, gửi gắm vào phím ngà những giai điệu dịu dàng, thanh thoát của nhạc cổ điển, bán cổ điển hay tân cổ điển. Tiếng đàn như lời thì thầm của gió, làm lòng người xao xuyến.

Louis không mang vẻ hào hoa như những kẻ si tình vây quanh Camille, mà điềm đạm, chân thành. Dần dần, họ trở nên thân thiết, trò chuyện hàng giờ về âm nhạc, văn chương, giấc mơ, ước vọng hòa bình, và những ưu tư thời cuộc. Hình như ở đó tình yêu đã bắt đầu. Nhưng trong Camille luôn tồn tại một nỗi sợ vô hình. Khi còn là thiếu nữ, mẹ bà từng nhờ thầy tử vi xem số. Thầy phán, bà có lưỡng quyền cao, mắt dài sắc sảo, thông minh. Tử vi có cung Phu Thê xấu, gặp các sao Phá Quân, Đà La, Không Kiếp – số sát phu, dễ góa chồng hoặc khiến chồng gặp tai họa. Ban đầu bà không tin, cho đến khi những người đàn ông từng yêu bà đều lần lượt ra đi trong những hoàn cảnh nghiệt ngã không thể lý giải. Nỗi sợ lớn dần. Bà khóa chặt trái tim, sống cô độc trong quán cà phê, chỉ còn tiếng đàn làm bạn.

Dẫu vậy, tình cảm giữa bà và Louis vẫn ngày càng sâu đậm. Anh không tin vào lời đồn về số mệnh của bà, yêu bà vì tâm hồn đồng điệu, vì những khoảnh khắc hòa quyện trong âm nhạc. Nhưng với Camille, tình yêu xen lẫn nhiều nỗi lo lắng. Hy sinh tình yêu hay chấp nhận nó? Câu hỏi ấy mãi lớn vờn trong tâm trí bà, không lời giải đáp. Louis trở thành người tình đích thực trong đời bà. Anh kể về tuổi thơ nghèo khó, nỗ lực trở thành bác sĩ để giúp đời, và niềm đam mê âm nhạc. Camille cũng mở lòng, chia sẻ về những năm tháng hạnh phúc ngắn ngủi bên người chồng đầu – một họa sĩ tài hoa, qua đời vì bạo bệnh sau hai năm kết hôn, để lại bà một con gái xinh đẹp. Người thứ hai - một nhà văn nổi tiếng, ra đi trong tai nạn bí ẩn. Người thứ ba - một doanh nhân giàu có, đột tử ngay trong tuần trăng mật.

Louis bước vào đời bà như cơn gió mùa xuân, mang hơi ấm và hy vọng.

- Nếu bà tin định mệnh thật sự tồn tại, tôi sẽ dùng cả đời để chứng minh nó sai, - anh nói, mắt sáng rực - Tôi chỉ tin vào tình yêu của chúng ta.

Họ yêu nhau say đắm. Những buổi chiều tiếng dương cầm và vĩ cầm kéo dài đến đêm trăng sáng. Louis nắm tay bà dạo bước dưới hàng cây, thì thầm lời yêu đương. Camille chưa từng cảm nhận trái tim mình sống lại

mãnh liệt đến thế. Nhưng mỗi lần nhìn vào mắt anh, bà lại thấy bóng dáng những người đàn ông đã ra đi không lời từ biệt. Lòng bà quặn thắt. Bà không muốn Louis – chàng trai trẻ tài năng – chịu chung số phận.

Hạnh phúc ấy chẳng kéo dài. Một đêm, khi Louis rời quán về bệnh viện, chiếc xe đạp của anh trượt khỏi con đường trơn ướt mưa. Dù anh chỉ bị xây xát nhẹ, Camille vẫn run rẩy khi nghe tin. Nỗi sợ từ quá khứ trở dậy. Bà tự hỏi: *“Liệu Louis có phải người tiếp theo?”*. Bà không thể chịu đựng thêm một lần mất mát.

Một đêm im gió, khi Louis ngủ lơ lửng cầu hôn, bà lặng thinh. Nước mắt lăn dài trên má.

- Đừng nói lời đó, Louis! Tôi không muốn anh...

Louis ôm lấy bà, giọng cương quyết:

- Tôi sẵn sàng đánh đổi tất cả để ở bên bà.

Nhưng Camille đã quyết định. Bà đóng cửa quán một thời gian, để cơn sóng tình lắng xuống. Từ biệt, bà chỉ để lại vài dòng ngắn ngủi:

“Louis, quên tôi đi! Anh xứng đáng với một cuộc sống bình yên, không phải định mệnh nghiệt ngã bên tôi. Vì yêu anh, tôi mong anh hạnh phúc trọn đời. Chúc may mắn.”

Để quên mối tình tuyệt vọng, Louis xin chuyển ra tiền tuyến. Anh mang theo nỗi buồn và ký ức tình yêu đầu đời – như một khúc nhạc day dứt bên lòng. Tiếng vĩ cầm của anh cũng lặng câm từ đó.

Chiến tranh kết thúc. Louis giải ngũ, trở về Montpellier, Pháp. Làm việc tại bệnh viện gần trường đại học. Một ngày nọ, trong câu lạc bộ, anh để ý một cô gái Á Đông mảnh khảnh, dễ thương. Anh làm quen. Cô tự giới thiệu là Trâm Hương, sinh viên Dược khoa, đến từ Việt Nam, đang hoàn tất năm cuối học trình. Cô giải thích tên mình được cha mẹ đặt dựa theo tên xứ trầm hương của Nha Trang.

Nghe đến Nha Trang, Louis như bay về dòng ký ức: mùi gió biển, nước mắm chợ Cồn, hương hoa dịu dịu của “Jardin du Soleil”, và hình bóng Camille với cung đàn lồi nhíp. Phải chăng định mệnh gắn anh với thành phố ấy, để anh gặp Trâm Hương? Họ hẹn hò, rồi kết hôn sau khi cô tốt nghiệp. Louis tìm thấy một tình yêu mới – chân thực, trong sáng. Anh không giấu vợ chuyện tình với Camille. Sự cảm thông của Trâm Hương và tôn trọng quá khứ của anh khiến anh càng yêu quý cô hơn.

Họ có hai con, ba cháu nội ngoại. Một cháu nội trai du học Mỹ, tốt nghiệp Đại Học Dược Khoa South Florida, nối nghiệp bà. Gia đình đầm ấm, rộn ràng tiếng hát. Louis học tiếng Việt, nói trôi chảy. Anh bảo vợ:

- Tiếng Việt là ngôn ngữ của tình yêu, đẹp và lãng mạn nhất thế gian.

Camille ở lại Nha Trang đến sau năm 1975. Bà và con gái được anh ruột bảo lãnh sang Mỹ, định cư tại Florida. Con gái làm kế toán, cháu ngoại gái kinh doanh ngành thẩm mỹ. Cô cháu ngoại của Camille và cậu cháu nội của Louis tình cờ quen nhau qua các sinh hoạt văn nghệ cộng đồng người Việt tại Mỹ, không hề biết về mối quan hệ của ông bà họ. Sau thời gian tìm hiểu, họ trở thành một cặp tình nhân.

Cháu nội của Louis xem một bộ phim cũ về chiến tranh Đông Dương, có Alain Delon đóng, với tình tiết hơi giống hồi ký mà bà ngoại của bạn gái đăng trên đặc san song ngữ. Cậu hỏi ông nội. Louis kể lại chuyện xưa, kể cả mối tình với Camille. Sự trùng hợp được cậu và cô cháu gái của Camille khám phá. Họ ngưỡng mộ và tiếc nuối cho mối tình đẹp không trọn vẹn của ông bà, nhưng giữ bí mật này cho riêng mình.

Dịp sinh nhật Camille, hai đứa cháu lên kế hoạch “Camille-Louis tái ngộ”, giấu ông Louis và bà Camille. Sáng kiến được cả hai gia đình ủng hộ nhiệt tình – đặc biệt là Trâm Hương. Họ tổ chức một chuyến hải hành trên du thuyền “Spectrum of the Seas” của Royal Caribbean Cruise Lines. Trong lịch trình có ghé ghé cảng Nha Trang. Hai gia đình ở các tầng khác nhau, tránh gặp mặt. Camille lần đầu lên du thuyền sang trọng, hơi rụt rè. Louis cười nói huyền thoại.

Hai đứa cháu, vai trò chủ chốt, sắp xếp với quản lý nightclub, tổ chức sinh nhật cho Camille trong dạ vũ hóa trang, yêu cầu ban nhạc dành một tiết mục để bà độc tấu dương cầm. Dạ vũ diễn ra khi du thuyền đến Nha Trang neo lại một đêm một ngày. Đêm ấy, sàn nhảy rực rỡ sắc màu, mặt nạ và trang phục hóa trang khiến

không ai nhận ra ai.

Khi MC giới thiệu tiết mục sinh nhật, khách gỡ mặt nạ. Bản Happy Birthday vang lên, 18 giọng ca của hai gia đình bất ngờ tụ lại, hòa theo. Cả sàn nhảy vỗ tay rộn ràng. Camille và Louis vô tình chạm mắt, linh cảm sau vài giây ngạc nhiên. Quả thật kỳ diệu, sau nhiều năm xa cách nhưng cả hai vẫn nhận ra nhau. Họ chợt hiểu. Camille ngỡ ngàng, xúc động. Louis bất ngờ, lấp bắp cảm ơn con cháu. Cô cháu gái cầm micro kể vắn tắt tình sử của ông bà. Vài người chậm nước mắt. Tháp bánh sinh nhật được cắt, bài hát chúc mừng lại vang lên.

Chiếc dương cầm được đưa ra giữa sàn. Cháu trai của Louis đẩy xe lăn đưa Camille đến cạnh đàn, kéo và chỉnh ghế ngồi. Bà nghẹn ngào cảm ơn mọi người, giương mắt tìm Louis giữa đám đông. Trâm Hường khuyến khích, dẫn Louis đến bên bà.

- Camille! Bà đấy ư?

Ông cúi xuống, hôn nhẹ tay bà. Camille giật mình, run rẩy. Giọng nói ấy làm sao bà có thể quên.

- Louis! Là ông?

Không ai nói thêm. Chỉ có ánh mắt trầm mặc của hai người từng yêu nhau, từng để lạc mất nhau trong dòng thời gian. Louis nhìn Camille – mái tóc trắng thưa, ngồi lọt thỏm trong chiếc xe lăn. Bà dụi mắt rồi đeo lên đôi kính đen. Ông cũng chẳng khác, đầu hói, chống cây gậy, tai đeo máy trợ thính. Nhưng trong mắt ông, bà vẫn là Camille mặn mà của “Jardin du Soleil”. Nước mắt ông ứa lại.

Ngồi bên đàn, Camille lướt nhẹ phím, chơi bản “Clair de Lune” của Debussy. Giai điệu êm đềm như ánh trăng trên mặt nước, gợi nhớ những đêm hai người sánh vai ở Nha Trang. Tiếng vỗ tay không ngớt. Louis ghé tai bà thì thầm. Bà gật đầu, chơi tiếp bản Gymnopédies của Satie, buồn, tĩnh lặng, mơ màng, phảng phất hoài niệm. Tiếng vỗ tay lại vang dài hơn.

Bà cúi mặt, để tâm hồn lắng lại. Vô thức, tay bà lướt trên phím, tiếng đàn ray rứt với “Étude Op. 10, No. 3”. Ký ức tràn về, Louis cất giọng hát đoạn cuối bài “Tristesse”:

L'ombre s'enfuit, tout n'est que songe

Et tu n'es plus, malgré tous nos désirs, qu'un souvenir...

Sau đêm ấy, hai gia đình gắn bó, cùng ca hát, vui chơi suốt hành trình. Họ chúc đôi trẻ – cháu ngoại Camille và cháu nội Louis – nối tiếp bản đàn dang dở, sống trọn vẹn với dư âm mỗi tình đẹp. Trong khoảnh khắc riêng, Camille và Trâm Hường nắm tay nhau, cảm xúc dâng trào. Camille nói.

- Cảm ơn em đã mang hạnh phúc cho Louis như chị mong ước.

Trâm Hường đáp.

- Không! em mới phải cảm ơn chị. Sự hy sinh vĩ đại của chị, cắt đứt tình yêu để bảo vệ anh ấy, đã cho gia đình em một người chồng, người cha, người ông tuyệt vời. Em chỉ đến đúng lúc.

Họ kết tình chị em, thân thiết như ruột thịt.

Ngày lên bờ, cả đoàn thăm Nha Trang – nơi ghi dấu tình yêu của nhiều thập niên trước. Sự đổi thay của thành phố khiến Camille và Louis bàng hoàng. Không còn dấu tích “Jardin du Soleil”. Họ đứng lặng bên bờ biển, để ký ức đan xen thực tại, rồi mỉm cười chấp nhận. Nha Trang, dù khác xưa, vẫn là nơi trái tim họ thuộc về.

Louis và Trâm Hường trở về Pháp, Camille vẫn ở Mỹ. Tình yêu xưa đổi thành tình tri kỷ. Qua màn hình FaceTime, tiếng dương cầm và vĩ cầm lại hòa quyện như thuở ban đầu. Một lần, Louis ngẫu hứng hát:

Sous les vieux arbres, nos mains se sont frôlées,

Le vent d'automne a murmuré ton nom.

Nos yeux se sont cherchés, nos cœurs se sont envolés,

Comme autrefois, au bord du songe blond.

Camille liền viết nhạc cho lời ca và đáp lại bằng điệp khúc:

Le temps s'enfuit, mais nos âmes demeurent,

Dans le rire des petits-enfants.

Nos cheveux blancs, nos cœurs se souviennent,

D'un amour jeune, toujours vivant.

Không ai muốn viết tiếp đoạn kết bản nhạc cho cuộc tình. Cả hai đàn hát mãi, như không muốn dứt, khúc nhạc đang dở.

Louis bất ngờ nhập viện. Ông được chẩn đoán viêm phổi. Do tuổi già cộng với tiền sử nhiều bệnh nền, bệnh tiến triển nhanh. Ông biết mình không còn nhiều thời gian.

Camille quá yếu, không thể gượng dậy. Cháu gái thay bà đàn bản đàn qua màn hình. Louis thều thào đáp lại. Ông ra đi trong đêm, miệng mỉm cười. Các con cháu có mặt đầy đủ ở giờ phút cuối cùng.

Tang lễ Louis tổ chức đơn giản nhưng trang nghiêm, giới hạn trong phạm vi gia đình. Bà Camille gửi cháu gái bay qua Pháp tham dự. Theo di nguyện, Louis không muốn không khí bi thảm, không muốn ai khóc. Nhưng nghe vang vọng đâu đó trong không, bản nhạc day dứt, mọi người vẫn âm thầm giấu nước mắt.

Ngồi ở hàng ghế dành cho các cháu nội ngoại, cháu nội Louis và cháu ngoại Camille tay trong tay, thỉnh thoảng giao thoa ánh mắt. Như vừa chợt nhớ ra một điều gì, chàng trai nghiêng người, ghé tai cô gái nói nhỏ, giọng đứt quãng: "*Lá số...lá số...lá số tử vi của bà...vẫn ứng nghiệm!*". Cô gái gật đầu.

Nguyễn Cát Thịnh
Ngày 8 tháng 3 năm 2025

(Tựa đề của Trịnh Nguyễn Đàm Giang)